

MANOLĂCHESCU DUMITRU

„Singur printre ai mei” Cronicile subiective din jumătatea mea de veac

Sfântu Gheorghe, 2017

ISBN 978-973-0-25509-6

Copyright © Dumitru Manolăchescu. Toate drepturile rezervate.

Copyright © Comparty SRL pentru ediția 2017. Toate drepturile rezervate.

Editat de Comparty SRL

Tehnoredactare și corectură: Vlad Andrei Manolăchescu

Coperți: Comparty Advertising

Tipar: SC Ecran Magazin Brașov SRL

SINGUR PRINTRE AI MEI

**Cronicile subiective
din Jumătatea mea de veac**

*Pentru Maia și Lora, atunci când,
la umbra florilor de cireș
din grădina casei de la Bran,
își vor aminti povești cu bunicul.*

Cuvinte înainte

Daniel Șanta	7
Mirela Cara	9

Prinfață, pestefață, prefață, postfață și față-nfață	11
---	----

Volumul I

Partea întâi: „Batalionul disciplinar”

La oaste, cu arcanul	13
Slatina: de pază la pușcăriași	19
Rafturi cu amintiri de planton	23
AKM-ul din lada cu lemne	25
La ce e bună stenodactilografia...	28
Dumbrăvița, altă viață	30
Pate de ficat de porumbel, coniac francezesc, Monopol și arest	31
Dacă nu vrei tu la mama, vrea mama la tine	33
La fete în Poiană cu Mercedesul generalului	35
Și-acum, ce facem noi acum?!	38
De ce să faci armată	39

Partea a doua: Singur printre ai mei

Cafea cu rom și ceață locală	41
Zile, nopți și dimineți la „Cuvântul nou”	42
Partidul, călău	47
Încă un an în București	49
„Conviețuirea pașnică” între etnii la etaje diferite	50
Talente la extreme, truditori la grămadă	52
O listă lungă dintr-o memorie afectiv-selectivă scurtă	56
E „rivoluție”, coană Efimițo!	62
De ce-am venit, de ce să fi rămas?!	66
Gașca de luni, Gașca noiembrieștilor, Gașca vioreilor	70
„Observatorul de Covasna”, o aventură	75
A treia tinerețe. Revoluționară?...	78
Portretul gazetarului român postdecembrist în Secuime	83
1980	87

Acasă. Ce înseamnă acasă?	91
Ionii mei pozitivi	98
Esenin și „Bădia”	100
Părinți nemângâiați, copii plecați	102
Bunici în vremuri neobișnuite	105
Cum să înveți să trăiești frumos, să mori liber și să n-ai frică	108
„Mai bine ateu, decât ipocrit”!	115

Partea a treia: Oameni pentru comunitate

Nicolae Moldovan	119
Ioan Bălan	125
Marilena Profiroiu	132
Dr. Orest Brenzan	137
Petre Străchinaru	143
Luminița Costea	150
Gheorghe Tatu	156
Lucreția Cherciu	163

Volumul II

Partea întâi: Să trăiești frumos, să #reziști demn, să mori liber	167
--	-----

Partea a doua: Țara văzută din Ținut	174
---	-----

10 martie 2017, în loc de final

Visând cu ochii închiși	348
-------------------------	-----

care se impusese în familie și printre prieteni și colegii de liceu – băi, dacă faci armata ești un ratat, dracu' te-a luat, îți faci familia și numele de răs, e umilitor și e și periculos, știu eu pe unu' care și-a luat zilele pe-acolo, și-a tras un glonț în gât cu pușca din dotare, puțini rezistă la bătaia lor de joc...

Așa că făceai liceul, luai examenul de Maturitate, c-așa i se zicea pe vremuri, după care musai să intri la facultate. Nu conta care, important era să scapi de armata la trupă, studenții aveau alt regim, erau „teriști”, adică soldați cu termen redus, făceau 6 luni, nu 16 și în general nu se comparau condițiile. Eu luasem Maturitatea dar picasem la examenul de intrare la facultate, dădusem la franceză, la Iași, după care îmi pierdusem urma prin București, îndrumat de mama să încerc la o școală tehnică unde se învățau lucruri care pe vremea aia nu foloseau la nimic: stenografie, dactilografie, secretariat, franceză și engleză.

* * *

Fără să vrea și fără să știe, mama a fost inspirată, la Școala din Tei, la doi pași de Circ, a fost chiar mișto! Au fost doi ani în care am învățat multe: să bat la mașină, să stenografiezi, puțintică engleză (dar ce profesoară, frate, direct din Texas parcă luată...) și mai multă franceză, am cunoscut prima din marile iubiri care aveau să urmeze – Alice, o bucureșteancă mignonă și prețioasă, cu prieteni artiști și miros parșiv de femeie fără inhibiții, cu familie și casă-n Capitală, care mi-a sucit rapid mințile de provincial fără bani, străin de locuri și de lumea Bucureștilor. Și cam atât, dacă excludem aventurile de-un sezon ploios cu o profesoară de sport, prietenă cu mătușa Elena la care am stat în gazdă o lună, și cu altă profesoară, de la o școală care pregătea tehnicieni pentru cinematografie, o fată bătrână iubitoare de clasici ruși în general și Dostoievski în special, femeie serioasă cu care mă sărutam, flămând, pe băncile din parcul Circului de Stat; ea îmi aducea de-acasă prăjiturile și-mi povestea de scriitorii ruși pe care, în general, îi citisem, tata avea o bibliotecă destul de bine dotată cu ruși fără de care literatura universală n-ar fi existat. Eu îi povesteam întâmplări din cămin și-i scurt-circuitam oful obsedant: „Mitea, am 35 de ani, sunt prea bătrână pentru tine, n-avem nicio șansă” – îmi plângea Cornelia pe umăr la adăpostul unui tufiș mai mare, pe o bancă din parc. „Aiurea – o linișteam eu, plin de platitudini dar destul de nesigur pe mine –, dragostea nu poate fi învinsă de nimic, ce contează câțiva ani acolo...”

* * *

Bun, deci terminasem Școala de stenodactilografie, fusesem repartizat la UMUC, o uzină din București unde n-am stat decât trei luni, mai exact o iarnă. Nu că n-aș fi vrut, ci pentru că ăia care luau cu arcanul cătanele proaste la oaste mă dibuiseră și-n București. Găzdoiul la care stăteam știa de frica mea de armată și-și propusese să mă lecuiască. Cum altfel, idiotul, decât povestindu-i unui amic subofițer „aventurile” mele... După care, când ăla i-a zis c-or să vină să mă ia cu arcanul, și-a dat seama ce-a făcut și m-a avertizat ce m-așteaptă.

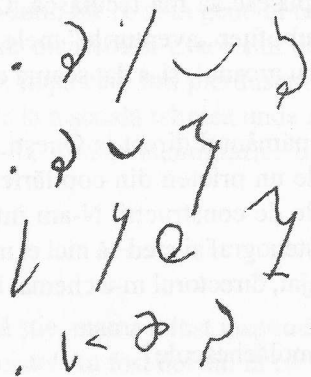
Am fugit mâncând pământul direct la Onești, pe-atunci îi zicea orașul Gh. Gheorghiu-Dej, unde un prieten din copilărie mi-a găsit de lucru la o întreprindere de materiale de construcții. N-am înțeles niciodată ce nevoie aveau oamenii ăia de-un stenograf și cred că nici ei nu știau, dar, la vreo săptămână după ce m-am angajat, directorul m-a chemat la el și-am avut următorul dialog:

- Ce știi să faci, Manolăchescule?
- Tovarășu director, am terminat școala de stenografie. Stenografiezi și bat la mașina de scris.
- Ce-i aia stenografie? Arată-mi.
- Sunt niște linii și bețe care înlocuiesc literele și cuvintele.
- La ce bun?
- Merge mai repede, ai viteză mai mare la scris.
- Bun, la prima ședință cu șefii de șantier vii să stenografiezi, să văd și eu cum e.

Peste câteva zile eram în sala de ședințe, directorul m-a prezentat asistentei laudându-se cu „stenograful-minune” care o să le scoată din neștiință pe amărătele de secretare care nu pridideau să aștearnă pe hârtie gândurile și vorbele prețioase ale tovarășilor maiștri și ingineri. Au început dezbaterile și odată cu ele am realizat cât de prost stenograf eram. Nu era chiar o surpriză pentru mine, dar îmi închipuisem că știam totuși ceva. Ei bine, nu știam mai nimic. Adică teoretic eram perfect, învățasem toate semnele alea nenorocite, toate bețele și liniile și punctele, dar viteză... canci, pierdeam cuvinte, expresii, idei, aveam emoții și mă treceau șapte rânduri de ape. A ieșit o varză, vă dați seama. La sfârșit, tovarășul director le-a arătat șefilor cele câteva foi mângălite

vai mama mea, ăia s-au uitat la mine cu milă și directorul mi-a zis cât putea el de scurt: „Măine vreau să-mi prezinți traducerea la ce-ai scris tu aici”.

Ca să înțelegeți despre ce-i vorba și ce înseamnă stenografie și „traducerea” semnelor, o să scriu aici prima strofă din „Luceafărul”: A fost odată ca-n povești, A fost ca niciodată, Din rude mari, împărătești, O prea frumoasă fată.

The image shows four lines of handwritten stenographic symbols. The first line is a dash followed by a circle with a diagonal slash, a curved line, and a hook. The second line is a dash, a circle with a diagonal slash, a curved line, and a hook. The third line is a vertical line, a curved line, a circle with a diagonal slash, and a hook. The fourth line is a dash, a vertical line, a circle with a diagonal slash, and a hook.

Interesant, nu? Nu se uită niciodată semnele astea... Unii au făcut carieră, am avut un coleg care a reușit performanța să ajungă stenograf la Comitetul Central al PCR. Pe mine, însă, nici măcar asta nu m-a lămurit de ce e nevoie să te chinui cu bețe, curbe, linii și puncte imposibile când ai instrumente de înregistrare mult mai comode și fidele (pe-atunci erau mai puține, dar erau...). Pe de altă parte, cursurile Școlii au fost pentru mine o experiență de viață nemaipomenită, cu toate lipsurile care au însoțit-o.

Am muncit, așadar, toată noaptea la „traducere” dar n-am reușit decât să împăiez câteva idei pe care le ținusem minte, pentru că de sistemul de stenografie Stahl, pe care se bănuia că-l învățasem în cei doi ani de școală, se alesese praful. Așa că peste vreo 10 zile directorul, băiat cumsecade, mi-a dat un preaviz de două săptămâni, suficient să-mi fac bagajele și să mă mut la mama, la Bacău. Mama tocmai îl părăsise pe tata după 25 de ani de căsnicie, se săturase de scenele de gelozie ale bătrânului și fugise de la „domiciliul comun”, o casă din Cartierul Gării, doar cu un geamantan. Se mutase într-o casă tot în Bacău, dar în celălalt capăt al orașului.

* * *

Aici mă aflu în acea zi nenorocită în care Țara și-a găsit cătana fugitivă. Am citit Ordinul de chemare, mama s-a uitat la mine circumspect, parcă vinovată de ceva și m-a încurajat fără pic de convingere: „Lasă, mamă, că s-au mai întors oameni de-acolo, nu ne lasă pe noi Cel de Sus”... Mama ignora, însă, cruda realitate: eu nu aveam legături foarte strânse cu Cel de Sus, așa că eram la cheremul tablagiilor, ceea ce avea să se confirme. De fapt, mama juca teatru, dar asta aveam să aflu mult mai târziu.

Ce să vă spun, n-am dormit niciun minut în noaptea aia, mi-am luat o sticlă de coniac Vrancea și-am băut-o singur, pentru că prietenul meu Florin plecase la Iași, la Conservator, ca un talentat ce era el reușise să intre și să păcălească armata. M-am făcut criță, nu prea aveam exercițiu cu băuturile, mi-am plâns tinerețea pierdută, am scris poeme pentru Alice și-am implorat Divinitatea să nu mi-o ia – bineînțeles, Divinitatea nu m-a auzit, dar atunci eram obligat să-mi găsesc un punct de sprijin pentru că știam că toți soldații erau părăsiți sau înșelați de iubitele lor. Și chiar așa era, după cum aveam să constat.

A doua zi, mahmur și speriat de bombe, m-am prezentat la Centrul de recrutare, unde am mai văzut și alți proști ca mine, la fel de speriați și parcă la fel de mahmuri. Ne-au băgat într-o sală unde am așteptat să intrăm la vizita medicală. După vreo două ore un doctor a început să ne cheme, grupuri-grupuri, în cabinet. Îl asistau două tipe arătoase, îmbrăcate în combinezoane de-alea albe și scurte de-ți crește brusc tensiunea. „Dezbracă-te”, mi-a spus una dintre asistente. Mi-am dat jos haina. „De tot”, mi-a zis tipa. Mi-am dat jos și cămașa. „Și pantalonii”, a insistat nemiloasă domnișoara mișto. I-am dat jos și pe-ăia. „Și cu chiloții ce facem?” – a zâmbit ea, plimbându-și agale ochii pe bustul meu slăbănog. „Dă-i jos și pe-ăștia că trebuie să te vedem gol, așa e treaba când te ia la Armată, să n-ai vreun defect”. Îmi venea să intru în pământ, ceilalți se chinuiau și ei cam cu aceleași sentimente, mi-am dat jos chiloții și-am suportat cu stoicism ceea ce mi se părea a fi un viol în toată regula: pipăit biluțe și alte părți intime, plimbat prin fața comisiei, măsurat lungimi și circumferințe, ascultat inimă-plămâni, cercetat ochi-nas-gât, întors tălpi să n-ai platfus, toate în vreme ce privirile mele încercau neputincioase să nu se odihnească pe decolteul adânc de la halatul-combinezon al asistentei. Oricum, realizez că pe domnișoarele alea nu avea cum să le intereseze

privirea vlăguită și mahmură a unui idiot condamnat la moarte, cum mă consideram eu în acel moment. **.RO**

Nu mi-a venit să cred: eram sănătos tun! Nici măcar tensiune proastă sau platfus nu aveam, ăstea erau singurele afecțiuni care te scuteau de serviciul militar obligatoriu. Asta-i, băiatu', te-a făcut mama sănătos, să-ți fie de bine, dă-i înaintea fără frică... „Apt serviciul militar”, scria pe chemarea la oaste și pe fruntea mea.

M-am întors acasă distrus, mama îmi făcea valiza, găsisse undeva una de lemn, cum se cerea. M-am mai liniștit oarecum după ce pe la noi a venit „pe neașteptate” un vecin care mi-a povestit, la îndemnul mamei, cât de bine a dus-o el în armată, ce bine a mâncat și câte gagici a dezbrăcat el prin tufișurile dobrogene. Mama îl aproba și mă încuraja, „vezi, mamă, că nu-i dracu' așa de negru”. Nu credeam o iotă din poveștile alea, dar abia așteptam să le aud.

A doua zi dracul chiar nu mai era așa de negru. Ne adunaserăm vreo 20 de amărâți zgribuliți și ne încurajam unii pe alții, așteptând să ni se stabilească unitățile în care vom servi patria. Ne luau după fizic, studii – cei mai mulți cu „generală”, dar erau unii și cu patru clase, iar doi abia știau să-și scrie numele –, după înălțime, gabarit, meserii. Selecția era destul de anevoioasă, pentru că semianalfabeți se găseau peste tot, până la urmă însă nu rămânea nimeni fără unitate – asta era singura certitudine pe care o aveam. Atunci am aflat ce înseamnă să ai înălțimea, greutatea și numărul de clase care trebuie.

– Voi trei arătați destul de bine, veți merge la Slatina, la trupele de pază și defilare. Măine vă prezentați la unitate, sunteți așteptați acolo. Să nu dea dracu' să n-ajungeți, să vă pierdeți pe drum, să vă-mbățați sau alte alea că batalionu' disciplinar vă mănâncă. 'Teles, răcanilor? – ne-a zis un căpitan borțos și foarte sigur pe el.

'Teles, cum dracu' să nu, ce era de neînțeles, nene, aici? La trupă cu noi! Suna bine, „pază și defilare”, ce mama dracului o fi însemnând? Nu ne spunea nimeni nimic, bineînțeles. M-am uitat la ceilalți doi, băieți ca lumea de la țară, se vedea pe hainele lor, unul părea chiar încântat de situație, venea dintr-o comună de pe lângă Bacău, sărăcie mare, copii mulți... Armata era pentru el colacul de salvare: „Am auzit că se face și școală de gradați, dacă mă iau acolo mă aranjez pe viață, scap dracului de Galbeni, de sărăcie și de-ai mei, că m-am săturat de toți”. Da, pentru el era simplu, avea un scop în viață, eu eram ca frunza galbenă-n vânt.

Noaptea aia n-am dormit mai deloc. Mi-am făcut curaj de unul singur,

mama a încercat să-mi oblojească și ea sufletul înfricoșat dar am trimis-o la culcare, n-aveam nevoie de nimeni. Eram eu de vorbă cu gândurile mele. Alice mă preocupa cel mai mult: i-am scris trei scrisori și tot trei am rupt, mă prostisem definitiv, îi juram credință și-i ceream să nu mă uite, să mă aștepte... Cum dracu' s-aștepte o bucureșteancă deloc inhibată un provincial fără perspective să-și termine armata?! Apoi mi-am amintit de fratele meu Dan, care făcuse și el câteva luni de armată după facultate, undeva prin Topraisar. M-a căutat în București, cred că era într-o permisie, nu mai știu exact, cert este că ne-am văzut pe un peron din Gara de Nord și-abia l-am recunoscut, un tip în uniformă, stingher în lumea civilă. Amintirea asta nu m-a încurajat de niciun fel, dar se făcuse dimineață și trebuia să mă extrag din așternuturi.

O mințisem pe mama spunându-i că urma să plec la Slatina abia peste două zile. Nu mi-au plăcut niciodată despărțirile plângăcioase, așa că am îndesat în valiza de lemn ce-am crezut eu și ce mai auzisem că-mi trebuie la armată, mai aveam niște bani din lichidarea de la fabrica din Onești, am încuiat ușa, am pus cheia sub preș și nu m-am mai uitat înapoi. M-am urcat în trenul care mă ducea la Slatina, m-am instalat într-un vagon aproape gol și-am adormit instantaneu.

Slatina: de pază la pușcăriași

Nu știu cât am făcut cu trenul ăla până la Slatina, știu doar că n-am întârziat la apelul de seară. Am intrat în unitate, am fost preluat rapid de niște gradați și dus, împreună cu o ceată întreagă de recruți înfricoșați, într-o sală mare în care ne așteptau un colonel, doi frizeri și câteva dușuri. Colonelul ne-a vorbit frumos și scurt, ceva de genul „aici o să învățați să fiți soldați ai Armatei Române”. Ne-a spus numai de bine, să nu ne sperie de la început, după care ne-au preluat frizerii. Când au terminat ăia cu noi nu mi-am mai recunoscut tovarășii de suferință de la Bacău, băieții ăia doi care veniseră și ei la Slatina. Ne uitam unii la alții buimăciți, eram toți la fel, arătam ca niște găini pleoștite, scuturate de pene.

Nu ne-au lăsat mult să ne plângem de milă, ne-au băgat la dușuri, unde apa rece ne-a trezit la viață. Când am ieșit de sub dușuri ne-au dat niște uniforme vechi și roase, dar spălate proaspăt, și cizme înalte, grele, scorțoase, cu pielea tare ca lemnul. Ne-am îmbrăcat, ne-am încălțat și ne-am pus bonetele pe cap. Ne-au dus afară, era un martie mușcat de ger, eram încă uzi

pe căpățânile tunse zero, ne-au aranjat într-un careu și niște gradați au început să ne privească atent, să ne pipăie și să ne-ntrebe ce-i cu fiecare. Ca la târgul de animale de la Buhuși, pe care-l știam din copilărie. Eram vreo 40 de recruți din toată țara, iar gradații ne așteptau precum așteaptă pușcărișii mai vechi prospăturile abia sosite. Mă rog, nu cu aceleași intenții, dar în privirile sergenților care ne-au preluat se disimulau curiozitate morbidă, dispreț abia mascat și cinism suveran, bănuiesc că se distrau, le plăcea să ne vadă speriați, abulici, cu moralul la pământ.

Așa că au început să ne aleagă. Se băteau pe ăia de scriau frumos, nu erau interesați prea mult de studiile noastre, îi evitau elegant pe cei cu prea multe clase. Am zis că am liceul, asta era în regulă, de stenodactilografie degeaba le-aș fi spus că tot nu știau ce-i aia și-apoi o pățisem o dată, la Onești, nu merita să încerc din nou. „Care știi, răcane, să scrii frumos?” – a strigat unul din sergenți, care avea să fie comandantul meu de grupă; un bucureștean dat dracului, mare șmecher și negru-n cerul gurii. Nu știam asta atunci, dar aveam să aflui repede. M-a pus Aghiuță să ridic mâna, cuminte: „Eu”, am îngăimat. „Care eu, bă?”. Am făcut un pas înainte. M-a plesnit cu privirea și mi-a zis tare, s-audă toți: „Pufosule, când vorbești cu un tovarăș gradat ești respectuos și spui obligatoriu «să trăiți tovarășu' gradu'»! Înțeles?”. „Am înțeles, să trăiți, tovarășu' gradu'!”. Mi-a ieșit din gură instantaneu, n-am fost în stare s-o opresc. „Paștele mă-tii, pifane, las' că te cumințesc eu”, mi-a aruncat sergentul, făcându-mi semn să mă mut lângă el.

A fost primul contact cu disciplina cazonă din „unitatea de pază și defilare” cu care mă fericiseră șefii Centrului militar din Bacău. M-a luat la el în grupă pentru că știam să scriu frumos... Știam pe mă-sa, scriam ca laba găștii, îmi stricasem cu totul scrisul la Stenografie. M-a pus să caligrafiez într-un caiet un program de pregătire, pe ore și rubrici. L-am făcut cât am putut de frumos, da' tot arăta ca dracu'. M-a mai lăsat o zi, să-mi revin, după care, văzând că nu mă pricep de niciun fel, a găsit altul să-i scrie programele. N-a uitat, însă, că l-am mințit: „Bibane, îți dau două zile să faci lună veceurile și chiuvetele din clădirea asta. Lună, ai înțeles?”. „Înțeles, lună să trăiți!”.

Munca la veceurile alea turcești m-a făcut să învăț ce-i aia „răbdare și tutun”. Sergentul îmi dăduse două periute de dinți vechi, cu ele urma să frec lună veceurile. Tutunul intra în soldă. Periam cu nisip și clor veceuri și chiuvete, mirosea de trăsnea, ieșeam din când în când să palmez o țigară, înjuram de toți sfinții și-mi blestemam soarta. Dar am învățat să am răbdare, să suport

cu stoicism nedreptăți și toane, să nu disper și să perseverez. Dacă mă gândesc bine, astea sunt lucrurile bune cu care m-am ales în cele patru luni de armată făcute la Slatina. Singurele lucruri bune, de altfel, dacă excludem trasul la țintă cu automatul Kalașnikov.

Peste câteva zile, timp în care am învățat cum să relaționăm într-un dormitor cu vreo 40 de paturi, toate ocupate, cum să facem două ore planton noaptea, cum să ne lustruim cizmele și să ne aranjăm patul în așa fel încât, dacă arunci o monedă pe cearceaful păturii, banul să sară înapoi, peste câteva zile, deci, am depus jurământul față de Patrie, Popor și Conducător, am mâncat bunătațuri la cantină și-am băut o bere, iar a doua zi ni s-au dat armele din dotare. Despre bonetă ni se spusese să nu dea dracu' s-o pierdem că-i bunul statului și nu ne-ajunge solda pe-un an s-o plătim – ne-am speriat la început și-o băgam cât mai adânc în buzunar, în sala de mese, și sub pernă în dormitor. Apoi am aflat că se puteau schimba între ele, nu erau personalizate, de unde și vorba: în armată nimic nu se pierde, totul se recuperează. Când ni s-au dat AKM-urile, însă, lucrurile au devenit serioase. Astea nu mai puteau fi pierdute, schimbate, recuperate. Am privit cu teamă arma, presimțind c-o să-mi aducă mari necazuri. Ceea ce avea să se-ntâmplesc mai repede decât credeam.

Automatul Kalașnikov Modernizat era, este și-acum, o armă foarte bună, o armă cu care rușii, cei care au inventat-o, au câștigat și câștigă războaie. Sergentul Adrian, comandantul de grupă bucureștean șmecher și antipatic, ne-a descompus-o bucată cu bucată, explicând la ce folosește fiecare piesă. Am învățat apoi, în zile și noapți, cum s-o montezi cât mai rapid chiar și cu ochii închiși, s-o cureți, s-o ungi, s-o grijești ca poza iubitei din civilie – apropo, luasem cu mine o fotografie cu Alice mai puțin îmbrăcată în dormitorul ei, poza asta devenise piesa mea de rezistență, când n-aveam țigări o dădeam amatorilor pentru 3 minute, poza și țigara... Nu mă acuzați prea tare, eu o aveam oricum în gând, de ce să nu se bucure și alții? Oricum, după un timp n-am mai găsit-o, mi-o confiscase de sub pernă sergentul, aveau și gradații nevoile lor.

„Nu uitați, pufosilor, arma asta e viața voastră, s-o stricați sau s-o pierdeți e ca și cum v-ați pierde viața” – ne-a spus sergentul în vreme ce noi priveam hipnotizați arma perfectă. De tras cu AKM-ul am tras, însă, mult mai târziu, peste vreo două săptămâni, după ce am depus jurământul de credință față de patrie și popor... Abia atunci am devenit soldați adevărați. Între timp ne-am

obișnuit cu mâncarea de cazan (proastă și mai ales puțină, la cât efort făceam de dimineață până seara), cu urarea de fiecare zi „poftă bună la masă, soldați!”, cu toanele bucătarului, cu privilegiile veselarilor (ăia de-l ajutau pe bucătar la pregătirea bucatelor, la spălat vesela și curățat sala de mese), cu careul și apelurile de dimineață și de seară, cu bătutul pasului de defilare până-ți dă sângele-n cizme și nu-ți mai poți mișca picioarele, cu masca defectă pe figură, cu toate ordinele tâmpite, glumele răsuflate, păcălelile umilitoare și prostiile camarazilor și gradaților. Începuserăm să ne obișnuim unii cu alții, ceea ce ne-a ajutat foarte mult pe la mijlocul lui aprilie, când am început să facem exerciții de tragere și instrucție ostășească de ne săreau capacele. Învățam lucruri pe care ne rugam în fiecare seară să nu fim nevoiți să le facem niciodată.

Unul din lucrurile nașpa rău pe care a trebuit să le executăm „ca la carte” a fost paza deținuților care lucrau la o construcție în interiorul cazarmii. Erau pușcăriși condamnați pentru tot felul de lucruri, de la viol la tâlhărie sau furat din actele contabile. Vreo 10 oameni, cei mai mulți tineri, unul din ei era un fel de șef, avea vreo 45 de ani, vorbea franțuzește și răspundea de disciplina din grup. Fețe triste, obosite, descurajate. Cam așa cum eram noi, recruții, când am ajuns la unitate. Ei aveau de ispășit ani de zile, noi scăpam mai repede...

Ne-au dat câte două încărcătoare pline cu gloanțe de război și ne-au explicat ce avem de făcut. Era simplu: stăteam cu ochii pe ei, dacă încercau să fugă alarmam gărzile. N-aveam cum să scape, dar problema nu era în cazarmă, care oricum era păzită tot timpul, ci în afara ei, pentru că deținuții mai și ieșeau din unitate, aduceau materiale, descărcau trenuri, făceau tot felul de munci. Acolo aveam răspunderi mari. Mă gândeam, păzindu-i, dacă aș fi putut să trag într-unul dinăștia dac-ar fi încercat să fugă. Am avut noroc, n-a fost nevoie.

După vreo două zile de la sosirea grupului de constructori deținuți, în timp ce-i păzeam lejer în unitate, văd că unul dintre ei, un tânăr grăsuț, murdar și prăfuit și, obligatoriu, tuns chilug se apropie încet de mine. Mi-am așezat arma la îndemână, gândindu-mă la ce-i mai rău. Omul s-a oprit, însă, la câțiva metri în fața mea și l-am auzit strigându-mă pe nume: „Mitrele, tu ești?”. Am încremenit, m-am uitat în jur de parcă nu eu aș fi fost ăla și nu pușcărișul din fața mea mi-ar fi vorbit. L-am privit atent și-am descoperit în băiatul din fața mea un fost coleg de bancă din ultima clasă de școală generală. Nu mai

știam cum îl cheamă, mi-a spus el, șoptit: „Vasilică, dintr-a 7-a”. Vasilică, firai tu să fii, ce-mi faci tu mie, băiete! M-am uitat în jur, nu ne vedea nimeni, i-am strâns mâna și l-am întrebat cum a ajuns acolo: „Ei, dracu' să mă ia, m-au închis pentru viol, am bucurat-o pe una care după aia a vrut s-o iau și de nevastă, eu n-am vrut și-atunci m-a reclamat la Poliție c-am violat-o. M-am încăpățânat și tot n-am luat-o, de-aia sunt aici...”. Povești, adevărul gol-goluț, Dumnezeu știe, treaba era complicată însă pentru mine.

L-am întrebat dacă are nevoie de ceva, mi-a spus că nu, doar dacă vine vreun pachet de-acasă, din Buhuși, să fiu de acord să-l trimită pe numele meu, să aibă și el ceva mâncare în plus, că la deținuți pachetele erau pe bază de kilograme. Am primit, după vreo două săptămâni, un pachet de la familia lui, l-am desfăcut la poartă, că așa se obișnuia, eram și noi controlați la pachete, erau doar de-ale gurii, haine și-o sticlă de vin. Caporalul de la poartă a confiscat sticla de vin, n-aveam voie să bem alcool în unitate, degeaba l-am rugat s-o lase, mi-a spus să trec pe la el să beau un pahar dacă mi-era dor... De restul nu s-a atins, așa că Vasilică al meu a avut parte de-un pachet consistent.

Rafturi cu amintiri de planton

Planton era soldatul care își păzea camarazii în timp ce aceștia dormeau, să nu vină vreun nebun să-i strângă de gât și mai ales să nu plece vreunul din dormitor. Cele mai grele erau schimburile de după miezul nopții, între 12 și 4 dimineața. Mai puteai dormi împiedicat câteva ore, la 6 te trezea trompeta regimentului și strigățul disperat al plantonului.

Alea două ore de planton de noapte le consumai într-o plictiseală totală. Nu se întâmpla niciodată nimic, așa că uneori riscai să ațipești sprijinit în pușcă. Dacă aveai ghinion, te nimerea dormind un sergent sau un caporal întârziat la un șpriț cu gradații și te aranjai de alte câteva nopți de planton la ore imposibile. Dar asta nu se întâmpla prea des.

Așa că orele de planton erau rezervate patrulării prin dormitor, unde auzai vorbele și gemetele în somn ale soldaților visând cine știe ce iubite lăsate acasă. Nu stăteai prea mult prin dormitor, pentru că mirosul de picioare nespălate și trupuri asudate te dădea rapid afară. Te așezai pe-un scaun în holul de la intrare și-ți așezai amintirile pe rafturi, încercând să rămâi treaz și vigilent, cum îți cerea patria.

Dominau amintirile recente, Bucureștiul adică. Nu-mi era deloc clar ce-